

Les 2 Discussiëren kun je leren

Wie wordt het Amsterdammertje van het Jaar 2014?

HET HEBBEN VAN EEN ROLMODEL IS BELANGRIJK

Doelstelling

Referentieniveau Mondelinge taalvaardigheid:

Gesprekken algemeen: De leerling kan kritisch luisteren naar meningen en opvattingen en een reactie geven in een grotere groep.

De leerling kan de eigen mening verwoorden en onderbouwen met argumenten.

Luisteren algemeen: De leerling laat zien dat hij naar een ander luistert en geeft gepaste feedback, bijvoorbeeld door te knikken of te antwoorden.

Sociaal-emotioneel en burgerschap:

De leerling denkt na over welke kwaliteiten een rolmodel moet bezitten, wat het nut is van het hebben van een rolmodel en wat je moet kunnen of gedaan moet hebben om in aanmerking te komen voor de titel: 'Amsterdammertje van het jaar'.

Doelgroep

Bovenbouw groep 6, 7, 8 en eerste en tweede klas VO (alle niveaus).

Organisatie

De les duurt 75 tot 90 minuten.

Nodig

- Voor elke leerling: het kopieerblad "ABC"
- Powerpoint: "rolmodel"

Werkvormen

- Discussie in kleine groep met voorzitter en notulist. Het doel is consensus.
- Discussie in twee partijen. De discussie is meningsvormend van aard.

Woordenschat basis = discussie, overtuigen, mening, argument en feit. Zie de instructie van de les: vrijwillig / verplicht of de les: verjaardag van Amsterdam.

Woordenschat verrijking¹

Het rolmodel = iemand die een voorbeeldfunctie heeft voor een ander.

De kwaliteiten = waar iemand goed in is.

De kwalificaties = hoe geschikt / goed of slecht iets of iemand is.

De criteria = kritische eisen waaraan iets of iemand moet voldoen.

Lesbeschrijving Discussiëren kun je leren.

Opzetfase (10 min.)

U herinnert de leerlingen aan de vorige les. Wat ging goed en wat kan beter als het gaat om leren discussiëren?

Kennen de leerlingen de bovenstaande begrippen nog niet? Bied dan het script aan. Toon Powerpoint 'rolmodel' sheet 1. Begin met te vertellen wie uw rolmodel is en waarom.

Script:

Een rolmodel is een voorbeeld voor anderen. Hij of zij inspireert anderen. Dat kan zijn door hoe het rolmodel (het voorbeeld voor anderen) eruit ziet, of door wie hij is of wat hij doet. Ik wil het met jullie vandaag hebben over het nut

¹ deze woorden kunt u aan de hand van de Powerpoint uitleggen.

van het hebben van een rolmodel. En ik ben benieuwd wie jullie rolmodel is. Hoe zoek jij jouw rolmodel uit? Vind je het belangrijk dat hij speciale talenten bezit of speciale kwaliteiten heeft? Als je speciale kwaliteiten bezit dan ben je goed in iets. Een kwaliteit is dus iets wat je goed kan. Dit kan een criterium (een kritisch punt) zijn waarop jij jouw rolmodel uitzoekt. Misschien heb jij een lijst van criteria (kritische punten) waarop jij jouw rolmodel uitzoekt? Een criterium (kritisch eis waaraan iets of iemand moet voldoen) kan bijvoorbeeld zijn dat hij beroemd is, of goed kan sporten. Dat zijn criteria. Misschien ben je streng en heb je zelf een lijst van kwalificatie-eisen waaraan een rolmodel moet voldoen. De kwalificaties = 'de mate waarin je iets waardeert'. Op basis van iemands kwalificaties kun je zien hoe geschikt of hoe goed of slecht iemand is. Stel jij kwalificatie-eisen aan jouw rolmodel? Kijk even naar de foto. Ik wil van jullie weten of deze persoon de juiste kwalificaties bezit om jouw rolmodel te zijn:

U toont de foto van Mark Rutte op de Powerpoint (sheet 2) en vraagt:

- Is dit een rolmodel? Voor wie en waarom?
- Welke kwaliteiten heeft hij? (Waar is hij goed in?)
- Aan welke kwalificaties voldoet hij? Hoe geschikt is hij als rolmodel? Waarom?
- Kunnen we nu één criterium / kritische eis noemen waaraan een rolmodel moet voldoen?

Toon hierna sheet drie tot en met acht van de Powerpoint. Vraag de leerlingen om te gaan staan als ze denken dat de persoon op de foto een rolmodel is. Vraag door: "Is dit voor jullie persoonlijk een rolmodel of is het een rolmodel voor anderen? Ga weer zitten als dit geen rolmodel voor jou persoonlijk is." Geef denktijd en vraag door. Laat de leerlingen direct op elkaar reageren, zodat interactie en een discussie ontstaan.

U vraagt: "Wie is het meest en wie is het minst een rolmodel voor jullie? Waarom?" Laat de leerlingen één minuut in tweetallen overleggen en vraagt hen daarna of de leerlingen het met elkaar eens waren. "Hebben jullie consensus bereikt en zijn jullie het eens geworden over wie het meest en het minste rolmodel is?" U gaat op zoek naar de gemeenschappelijke bevindingen van de leerlingen.

Beeldvormingsfase (25 min.)

"Wat moet je kunnen of gedaan hebben om een rolmodel te zijn? We gaan een lijst van criteria samenstellen van waaraan rolmodel moet voldoen. Welke talenten moet hij bezitten? Welke kwaliteiten zijn nodig om rolmodel te zijn? Waar moet hij (of zij) goed in zijn?"

U verdeelt de klas in groepjes van vier leerlingen. De leerlingen wijzen zelf een notulist en voorzitter aan. Vraag aan de leerlingen of zij de opdracht kunnen herformuleren en vraag door: "Wat ga je doen? Hoe gaan jullie dit aanpakken? Hoeveel tijd hebben jullie nodig om met een mooie lijst te komen?"

U geeft de leerlingen om en nabij vijf minuten de tijd en last een time-out in voor feedback. Als ze klaar zijn vraagt u de leerlingen om hun drie belangrijkste criteria te presenteren en te beargumenteren. Laat de leerlingen bij deze presentatie staan.

Meningsvormende fase (15 min.)

"Vandaag staat de vraag centraal of het hebben van een rolmodel nuttig is. Heb je echt een rolmodel nodig of lukt het zonder ook wel?" Vertel de leerlingen dat er verder gediscussieerd wordt over de stelling:

Het hebben van een rolmodel is belangrijk.

Ieder kind heeft een ABC-schema² met 'Ik vind... omdat... bijvoorbeeld' voor zich. Weten de leerlingen nog wat ze hiermee moeten doen? Kunnen ze het schema toelichten? Gun de leerlingen voldoende denktijd. Hierna mogen de leerlingen het schema in tweetallen invullen. Dit mag niet langer duren dan acht minuten.

² Ten behoeve van een betere argumentatie en voorbereiding op het debat.

Als de tweetallen aan de slag zijn, helpt u de leerlingen die dat nodig hebben.

Mocht het nodig zijn, dan kunt u subvragen tonen die in de Powerpoint staan:

- Heeft een kind een rolmodel nodig? Zo ja, waarom?
- Wat gebeurt er als je geen goede voorbeelden krijgt?
- Kan iedereen een rolmodel zijn?
 - o Wat zijn de criteria? Waar let je het meest op?
 - o Maakt leeftijd en achtergrond / afkomst iets uit?

Verdiepingsfase (25 min.)

U zorgt ervoor dat alle leerlingen een argument op papier hebben.

Wie is het eens met de stelling? En wie is het oneens? U verdeelt de klas hierna in twee groepen van vergelijkbare grootte en zet deze in twee rijen met hun stoel tegenover elkaar.

U legt uit dat het doel van de discussie is dat de leerlingen nadenken over of hun leeftijdsgenoten ook rolmodel kunnen zijn. U zet de www.online-stopwatch.com op 12 minuten. Daarna kunt u van start gaan met de discussie in partijen.

Zorg ervoor dat iedereen het woord krijgt. Indien nodig last u een time-out in voor coaching met behulp van tips en tops. Stimuleer de leerlingen om te gaan staan. Valt de discussie stil, breng deze dan op gang door het stellen van subvragen.

Subvragen: (zie tevens de vragen van de meningsvormende fase)

- Is jouw vader of moeder / broer of zus jouw rolmodel? Waarom wel / niet?
- Is iedereen die beroemd is een rolmodel?
- En hoe zit dat met leraren?
- Zou je jouw rolmodel willen nomineren voor de titel 'Amsterdammertje van het jaar 2014?' Of heb je dat al gedaan? Waarom wel / niet?³
- Wanneer stopt iemand rolmodel te zijn?

Na de discussie vraagt u of de leerlingen een tip hebben voor zichzelf ten aanzien van het voeren van de discussie. Misschien willen de leerlingen ook tips en tops geven aan elkaar? Houd dan wel rekening met de criteria voor tips en tops:

Vraag: "Mag ik je een tip geven?"

Zeg: "Ik zie dat.. je zou."

Evaluatiefase (5 min.)

Evalueer de les. Wat hebben de leerlingen geleerd van de discussie? Vraag en vat samen: "Wanneer is iemand een rolmodel? Zou je zelf meer rolmodel willen zijn? Wat moet je daarvoor doen (en laten)?"

Vraag tenslotte: "Kunnen we jouw rolmodel in de leeftijd van 8 t/m 15 jaar nomineren?"

Doe dat **NU** via: www.wikistad.nl/avhj

³ Licht toe dat het bij de verkiezing van het Amsterdammertje van het Jaar gaat om het delen van verhalen die voor anderen inspirerend kunnen zijn om iets voor een ander te doen zonder dat daar iets tegenover staan. Dat kan al iets heel kleins of ontroerends zijn.